

Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумининг 2008 йил 15 майдаги «Бир неча жиноят содир этилганда қилмишни квалификация қилишга доир масалалар тўғрисида»ги қарорига риоя қилинмаганлиги учун суд қарорларининг ўта хавфли рецидивист деб топиш қисми бекор қилинди.

Жиноят ишлари бўйича Бухоро вилояти суди апелляция инстанциясининг 2006 йил 14 сентябрдаги ажрими билан ўзгаришсиз қолдирилган шу суднинг 2006 йил 7 августдаги ҳукмига кўра фуқаро Ф. Жиноят кодексининг 97-моддаси 2-қисми «ж», «л» бандлари билан 17 йил, Жиноят кодексининг 60-моддаси тартибида, 18 йил озодликдан маҳрум қилиш жазосига судланиб, Жиноят кодексининг 34-моддасига асосан ўта хавфли рецидивист деб топилган. Тайинланган жазонинг дастлабки 3 йилини турмада, қолган қисмини махсус тартибли колонияда ўташ белгиланган.

Суднинг ҳукмига кўра Ф. 2006 йил 28 апрель куни, соат 15 ларда, ўзининг Когон шаҳри, Халқлар дўстлиги кўчаси, 19-уйнинг 11-хонадонида, илгаридан таниш бўлган М. билан спиртли ичимлик истеъмол қилиб, маст ҳолатда у билан жанжаллашиб, унинг бош қисмига 0,5 литр ҳажмдаги бўш шиша идиш билан урган. М. уйдан қочиб чиқиб кетганида, у ошхонадаги пичоқни олиб, Саноат транспорт коллежи биносининг орқа дарвозаси ёнида М. га етиб олиб, уни пичоқ ва темир бетон бўлаги билан уриб қасдан ўлдирган.

Суд иш ҳолатини тўғри аниқлаб, Ф.нинг айби тасдиқланганлиги ҳақида асосли хулосага келган ва унинг ҳаракатларини тўғри квалификация қилган бўлса-да, Ф.ни ўта хавфли рецидивист деб топиб хатога йўл қўйган.

Жиноят кодексининг 34-моддаси 3-қисми «а» бандига мувофиқ, илгари ўта оғир жинояти учун ёки икки марта оғир жинояти учун ҳукм қилиниб,

уларнинг ҳар бири учун беш йилдан кам бўлмаган муддатга озодликдан маҳрум қилиш жазоси тайинланган шахс томонидан ўта оғир жиноят содир этилиши ўта хавфли рецидив жиноят деб топилади.

Олий суд Пленумининг 2008 йил 15 майдаги «**Бир неча жиноят содир этилганда қилмишни квалификация қилишга доир масалалар тўғрисида**»ги қарорининг 23-бандида, шахс бир неча жиноят содир этган бўлиб, улардан фақат биттаси учун судланган, бошқа жиноятлар эса айбдорга нисбатан биринчи иш бўйича ҳукм чиққандан сўнг очилган бўлса, бу жиноятлар учун судланганлик мазкур шахсни ўта хавфли рецидивист деб топиш пайтида Жиноят кодексининг 34-моддаси ва 59-моддаси саккизинчи қисми мазмунидан келиб чиқиб, у битта судланганлик ҳолати сифатида инобатга олиниши лозимлиги кўрсатилган.

Иш бўйича қайд этилган қонун талаблари ҳамда Олий суд Пленуми қарорининг тушунтиришларига риоя қилинмаган.

Суд Ф.ни ўта хавфли рецидивист деб топишда уни муқаддам икки марта оғир жинояти учун ҳукм қилинганлигини асос қилиб олган.

Бироқ суд ҳар иккала жиноят ҳам бу ишлар бўйича ҳукм чиқарилгунга қадар содир этилганлигига, шу сабабли жазолар бир неча ҳукмлар юзасидан эмас, балки бир неча жиноятлар юзасидан, 2004 йил 27 августга қадар бўлган таҳрирдаги, Жиноят кодексининг 59-моддаси 4-қисми билан кўшилганлигига эътибор бермаган.

Ишдаги ҳужжатлардан кўринишича, Ф. жиноят ишлари бўйича Когон шаҳар судининг 2001 йил 22 ноябрдаги ҳамда 2002 йил 21 февралдаги ҳукмлари билан айбли деб топилган ҳар иккала жиноятни 2001 йилнинг ноябрь ойига қадар содир этган.

Бундай ҳолатда Ф.ни илгари икки марта оғир жинояти учун ҳукм қилиниб, уларнинг ҳар бирига 5 йилдан кам бўлмаган муддатга озодликдан маҳрум қилиш жазоси тайинланган шахс деб бўлмайди.

Шу сабабли судлов ҳайъатининг 2010 йил 14 октябрдаги ажрими билан Ф.га нисбатан чиқарилган жиноят ишлари бўйича Бухоро вилояти судининг 2006 йил 7 августдаги ҳукми ҳамда шу суд апелляция инстанциясининг 2006 йил 14 сентябрдаги ажрими ўзгартирилди, суд қарорларининг Ф.ни Жиноят кодексининг 34-моддасига асосан ўта хавфли рецидивист деб топиш қисми бекор қилиниб, жазо қаттиқ тартибли колонияларда ўташи белгиланди. Унга нисбатан Олий Мажлис Сенатининг 2007 йил 30 ноябрдаги «Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганлигининг ўн беш йиллиги муносабати билан амнистия тўғрисида»ги қарори 7-бандининг «б» кичик банди татбиқ этилиб, тайинланган жазонинг ўталмаган қисми тўртдан бирига қисқартирилди.

Назорат иши ЖСХ 130-10